

KURATORIUM
OŚWIATY
w KRAKOWIE

Uniwersytet Komisji
Edukacji Narodowej
w Krakowie

Małopolski Konkurs Języka Niemieckiego

dla uczniów szkół podstawowych województwa małopolskiego

w roku szkolnym 2026/2027

Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych etapach konkursu i wykaz literatury obowiązującej uczestników oraz stanowiącej pomoc dla nauczyciela

Do każdego etapu konkursu obowiązują wiadomości i umiejętności wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w zakresie języka niemieckiego (II etap edukacyjny) określone w:

1) rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz. U. poz. 378) w tym, zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia w:

2) dotychczasowej podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356 z późn. zm.).

I. Zakres tematyczny:

Etap szkolny

1. człowiek,
2. miejsce zamieszkania,
3. edukacja,

4. praca,
5. życie prywatne,
6. żywienie,
7. zakupy i usługi,
8. podróżowanie i turystyka
9. kultura,
10. sport,
11. zdrowie,
12. świat przyrody
13. Obowiązuje ponadto znajomość wymaganej lektury obowiązkowej.

Etap rejonowy

Obowiązuje zakres tematyczny podany w etapie szkolnym oraz dodatkowo:

1. Organizacja czasu i hobby w XXI w.
2. Moje obowiązki – moja samodzielność i odpowiedzialność
3. Obowiązuje ponadto znajomość wymaganej lektury obowiązkowej oraz wiedza realioznawcza na temat krajów niemieckojęzycznych w oparciu o podaną w wykazie literatury obowiązkowej publikację.

Etap wojewódzki

Obowiązuje zakres tematyczny podany w etapach szkolnym i rejonowym, znajomość wymaganej lektury obowiązkowej oraz wiedza realioznawcza na temat krajów niemieckojęzycznych w oparciu o podaną w wykazie literatury obowiązkowej publikację.

II. Zakres wymaganej wiedzy i umiejętności uczestników:

Etap szkolny

Uczestnicy etapu szkolnego powinni posiadać kompetencje językowe w zakresie języka niemieckiego odpowiadające poziomowi **A2** według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ). Zakres tych kompetencji jest zgodny z wymaganiami określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego.

Ponadto:

Uczestnicy powinni zapoznać się z **następującą lekturą obowiązkową**:

- Michael Ende: ***Jim Knopf und Lukas der Lokomotivführer***. [wersja o dostosowanym poziomie językowym]
[<https://klett.pl/ksiegarnia/jim-knopf-und-lukas-der-lokomotivfuhrer-a2-b1,9783126741033>]

Etap rejonowy

Uczniowie zakwalifikowani do etapu rejonowego powinni wykazywać się znajomością języka niemieckiego na poziomie **A2+**, zgodnie z wytycznymi Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ). Zakres umiejętności językowych pozostaje w zgodzie z wymaganiami podstawy programowej dla II etapu edukacyjnego.

Zarówno na etapie szkolnym, jak i rejonowym przewidziano przeprowadzenie testu pisemnego, który obejmuje następujące elementy:

- zadania zamknięte sprawdzające kompetencję rozumienia tekstu czytanego,
- zadania zamknięte leksykalno-gramatyczne sprawdzające kompetencje leksykalne i gramatyczne.

Ponadto:

Uczestnicy powinni zapoznać się z **następującą lekturą obowiązkową**:

- Michael Ende, Iris Felter: ***Momo***. [wersja o dostosowanym poziomie językowym]
[<https://klett.pl/ksiegarnia/momo-a2-b1,9783126741040>]

Wymagana jest **wiedza realioznawcza krajów niemieckojęzycznych** zawarta w książce: Franz Specht, Wiebke Heuer, Silke Pasewalck, Dieter Neidlinger, Kristine Dahmen: *Zwischendurch mal Landeskunde*, Wydawnictwo Hueber (**następujące rozdziały**: 1. Sonntag: Ruhe- oder Werktag? 2. Die Deutschen und ihr Urlaub. 3. Drei berühmte Kaffeehäuser).

Etap wojewódzki

Etap wojewódzki zakłada opanowanie języka niemieckiego na poziomie przekraczającym wymagania podstawy programowej dla szkoły podstawowej. Uczestnicy powinni wykazywać się kompetencjami odpowiadającymi poziomowi **B1** według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), obejmującymi szeroki zakres środków leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych i fonetycznych, pozwalających na samodzielne rozumienie oraz tworzenie wypowiedzi pisemnych.

W etapie wojewódzkim przewidziany jest **test pisemny**, który może obejmować następujące elementy:

- zadania sprawdzające kompetencję rozumienia tekstu słuchanego,
- zadania sprawdzające kompetencję rozumienia tekstu czytanego,
- zadania leksykalno-gramatyczne (typu zamkniętego i otwartego),
- zadania polegające na tworzeniu wypowiedzi pisemnej.

Ponadto:

Uczestnicy powinni zapoznać się z **następującą lekturą obowiązkową**:

- Michael Ende, Achim Seiffarth: ***Die unendliche Geschichte***. [wersja o dostosowanym poziomie językowym]

[<https://klett.pl/ksiegarnia/die-unendliche-geschichte-a2-b1,9783126741118>]

Należy wykazać się również **wiedzą realioznawczą krajów niemieckojęzycznych** zawartą w książce: Franz Specht, Wiebke Heuer, Silke Pasewalck, Dieter Neidlinger, Kristine Dahmen: ***Zwischendurch mal Landeskunde***, Wydawnictwo Hueber (**następujące rozdziały**: 1. Immer schneller? Oder doch wieder langsamer? 2. Was am Arbeitsplatz wichtig ist. 3. Wo engagieren sich Jugendliche in ihrer Freizeit?)

Uczestnicy powinni wykazać się także **znajomością znaczenia 20 przysłów niemieckojęzycznych** udostępnionych na stronie internetowej PONS:

<https://de.pons.com/p/wissensecke/phrasen-und-wendungen/deutsche-sprichwoerter>

Zakres gramatyczny:

Etap szkolny

Obowiązują **struktury gramatyczne** ujęte w programach nauczania języka niemieckiego dla szkoły podstawowej (**wariant II.2**), zgodnych z podstawą programową, w szczególności w programie Aleksandry Kubickiej, w tym:

1. Użycie rodzajnika nieokreślonego
2. Użycie rodzajnika określonego
3. Użycie rzeczownika bez rodzajnika
4. Deklinacja mocna
5. Tworzenie liczby mnogiej

6. Rzeczowniki złożone rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności
7. Zaimki osobowe
8. Zaimek nieosobowy
9. Zaimek zwrotny
10. Zaimki dzierżawcze
11. Zaimki wskazujące
12. Zaimki pytające
13. Zaimki nieokreślone
14. Przymiotnik jako orzecznik
15. Regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika
16. Liczebniki główne
17. Liczebniki porządkowe
18. Liczebniki mnożne i nieokreślone
19. Przysłówki zaimkowe w pytaniu i odpowiedzi
20. Regularne i nieregularne stopniowanie przysłówek
21. Przysłówki czasu i miejsca
22. Przyimki z celownikiem
23. Przyimki z biernikiem
24. Przyimki z celownikiem lub biernikiem
25. Czasowniki posiłkowe *sein, haben, werden*
26. Czasowniki regularne i nieregularne
27. Czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone
28. Czasowniki zwrotne
29. Czasowniki modalne w formach czasowych: Präsens, Präteritum
30. Formy czasowe Präsens, Präteritum, Perfekt, Futur I
31. Formy imiesłowowe czasownika: Partizip II
32. Tryb rozkazujący Bezokoliczniki z *zu* i bez *zu*
33. Rekcja czasownika
34. Zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, rozkazujące
35. Szyk wyrazów: prosty, przestawny oraz szyk zdania podrzędnie złożonego
36. Przeczenia: *nein, nicht, kein, nie, niemals*
37. Zdania złożone współrzędnie ze spójnikami: *aber, dann, denn, oder, und*
38. Zdania podrzędnie złożone:
 - zdania dopełnieniowe ze spójnikami *dass, ob*
 - zdania dopełnieniowe z zaimkami pytającymi np. *wer, was, wann, wo*
 - zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami *weil, da, nämlich*
 - zdania warunkowe rzeczywiste: *wenn + Präsens*

- zdania okolicznikowe czasu ze spójnikami *falls, wenn, als*

Etap rejonowy

Zakres struktur gramatycznych ujętych w programach nauczania języka niemieckiego w szkole podstawowej – wariant II.1, a także zakres struktur gramatycznych (obejmujący znajomość oraz odmianę przez liczby, osoby, przypadki i rodzaje) przedstawiony w *INFORMATORZE o egzaminie ósmoklasisty z języka niemieckiego* od roku szkolnego 2024/2025 pod redakcją Ewy Bartoń-Pieniążek, Ludmiły Stopińskiej oraz dr. Marcina Smolika (patrz: https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_OSMOKLASISTY/Informatory/2025/standard/Informator_P1_2025_niemiecki.pdf).

Zakres struktur gramatycznych obowiązujących w etapie szkolnym oraz dodatkowo:

1. Deklinacja słaba i mieszana
2. Rzeczowniki zdrobniałe: *-chen, -lein*
3. Rzeczowniki tworzone od czasowników
4. Rzeczowniki tworzone od przymiotników, imiesłówów i liczebników
5. Rzeczownik po określeniu miary i wagi
6. Zaimki względne
7. Przymiotnik jako przydawka:
 - z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym
 - z rodzajnikiem nieokreślonym, zaimkiem dzierżawczym i z przeczeniem *kein* bez rodzajnika
 - po zaimkach liczebnych *beide, alle, viele, wenige, andere*
 - po liczebniku

Etap wojewódzki

Zakres struktur gramatycznych obowiązujących na etapie szkolnym i rejonowym oraz, dodatkowo:

1. Słowotwórstwo rzeczownika, czasownika i przymiotnika (dotyczy dodatkowych zagadnień nieujętych wcześniej w etapach szkolnym i rejonowym).
2. Szczególne przypadki tworzenia liczby mnogiej rzeczowników.
3. Odmiana rzeczowników – słaba, mocna, mieszana/nieregularna (dotyczy dodatkowych zagadnień nieujętych wcześniej w etapach szkolnym i rejonowym).
4. Nazwy krajów, kontynentów i ich mieszkańców.
5. Przyimki określające miejsce, czas i przyczynę (dotyczy przyimków nieujętych we wcześniejszych etapach).

6. Odmiana przymiotnika (dotyczy zagadnień nieujętych we wcześniejszych etapach np. odmiany przymiotnika po zaimkach typu: dies-, jen- itd., po których obowiązuje tzw. deklinacja słaba, czyli jak po rodzajniku określonym)
7. Przymiotnikowa odmiana innych części mowy.
8. Szczególne formy odmiany przymiotnika.
9. Rekcja przymiotników i przysłówków wymagających celownika, biernika oraz odpowiedniego przyimka (dotyczy przypadków, których nie uwzględniono we wcześniejszych etapach).
10. Liczebniki ułamkowe.
11. Imiesłowy – Partizip I / Partizip II jako przydawka.
12. Czas przeszły Perfekt czasowników modalnych.
13. Strona bierna Passiv (Präsens; Präteritum; Perfekt).
14. Strona bierna Passiv z czasownikami modalnymi (Präsens; Präteritum).
15. Rekcja czasownika (dotyczy dodatkowych przypadków nieujętych we wcześniejszych etapach z uwzględnieniem czasowników wymagających użycia mianownika, dopełniacza, celownika i biernika a także czasowników z przyimkami).
16. Zdania pytające zawierające przeczenie.
17. Zdania warunkowe nierzeczywiste.
18. Zdania przyzwalające.
19. Zdania ze spójnikami wieloczłonowymi.
20. Tworzenie zdań (okolicznikowe czasu; okolicznikowe sposobu; warunkowe; okolicznikowe celu; przydawkowe; porównawcze; skutkowe) przy pomocy dodatkowych spójników, które nie zostały uwzględnione we wcześniejszych etapach.
21. Tryb warunkowy *Konditional I*

Uwaga:

1. W *Nowym repetytorium z gramatyki języka niemieckiego* autorstwa Stanisława Bęzy znajduje się wykaz struktur gramatycznych (np. podstawowe formy czasowników nieregularnych, szczególne przypadki tworzenia liczby mnogiej rzeczowników, przyimki, rekcja, spójniki w określonych typach zdań itp.), które należy uwzględnić podczas przygotowań do konkursu.
2. W zadaniach testowych na wszystkich etapach mogą pojawić się również struktury gramatyczne wykraczające poza wskazany zakres materiału. Nie będą one jednak miały wpływu na poprawność rozwiązań ani ocenę zadania.

3. Na wszystkich etapach konkursu obowiązuje pełna poprawność językowa — lek-
sykalna, gramatyczna, ortograficzna oraz interpunkcyjna. Tylko przy jej zachowa-
niu możliwe jest uzyskanie punktów.

III. Wykaz literatury obowiązkowej:

1. Wybrane **podręczniki do nauki j. niemieckiego w szkole podstawowej** realizujące podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie języka obcego nowożytnego w szkole podstawowej określoną w **Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.** (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.) oraz wymagania **Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz. U. z 2026 poz. 378).
2. Stanisław Bęza: ***Nowe Repetytorium z gramatyki języka niemieckiego, wydanie rozszerzone***, Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Franz Specht, Wiebke Heuer, Silke Pasewalck, Dieter Neidlinger, Kristine Dahmen: ***Zwischendurch mal Landeskunde***, Wydawnictwo Hueber [wybrane rozdziały].
4. Lektury wymagane:
 - Michael Ende: ***Jim Knopf und Lukas der Lokomotivführer***. [wersja o dostosowanym poziomie językowym]
[<https://klett.pl/ksiegarnia/jim-knopf-und-lukas-der-lokomotivfuhrer-a2-b1,9783126741033>]
 - Michael Ende, Iris Felter: ***Momo***. [wersja o dostosowanym poziomie językowym]
[<https://klett.pl/ksiegarnia/momo-a2-b1,9783126741040>]
 - Michael Ende, Achim Seiffarth: ***Die unendliche Geschichte***. [wersja o dostosowanym poziomie językowym]
[<https://klett.pl/ksiegarnia/die-unendliche-geschichte-a2-b1,9783126741118>]

IV. Wykaz literatury pomocniczej dla uczestników oraz stanowiącej pomoc dla nauczyciela w zależności od wymagań poszczególnych etapów konkursu:

1. **A Grammatik**, Anne Buscha, Szilvia Szita wyd. Schubert Verlag E.K
2. **B Grammatik**, Anne Buscha, Szilvia Szita, wyd. Schubert Verlag E.K.